

WORKSHOPMATERIAL

Försörjning och klimaträttvisa



OM MATERIALET

Det här är ett workshopmaterial som är tänkt att användas tillsammans med Act Svenska kyrkans kunskapsportal Actum. Inom varje fokusområde finns också barnmaterial och material för gudstjänst och andakt. Du kan hitta allt material på svenskakyrkan.se/act/actum

Kunskapsportalen Actum är uppdelad enligt Act Svenska kyrkans fem fokusområden. Områdena kan utforskas var och en för sig eller tillsammans, individuellt eller i grupp. Det här materialet är till för att användas i en grupp med en ledare som leder passet.

Act Svenska kyrkan arbetar inom fem fokusområden. Inom varje fokusområde finns många olika projekt som Act Svenska kyrkan stödjer, sammanlagt över 300 projekt i ett 40-tal länder. Det är människorna som arbetar för Act Svenska kyrkans lokala partner, så kallade changemakers, som med rätt stöd kan skapa långsiktig förändring i sina samhällen.

CHANGEMAKERS

I kunskapsportalen Actum får du möta changemakers från runt om i världen. De är personer som på olika sätt kämpar för en bättre värld. Om gruppen aldrig har stött på begreppet changemaker förut kan det vara en bra idé att spendera lite tid med att jobba med begreppet innan ni sätter i gång med resten av materialet. Längst bak i materialet finns övningar som kan hjälpa er att reflektera kring att vara en changemaker.

FÖRSÖRJNING OCH KLIMATRÄTTVISA

Act Svenska kyrkan värnar skapelsen och försvarar alla människors rätt till ett värdigt liv. Grundläggande trygghet, jämställdhet och klimaträttvisa är en förutsättning för en hållbar värld. När människor kan arbeta och klara sig på sin inkomst skapas självförtroende och framtidstro.

Läs mer om fokusområdet på svenskakyrkan.se/act/forsorjning-och-klimatrattvisa



Försörjning och klimaträttvisa



Jämställdhet och hälsa



Fred och demokrati



Tro och lärande



Katastrofinsatser

INLEDNING

I det här materialet kommer du som ledare att vägleda gruppen genom fokusområdet Försörjning och klimaträttvisa på kunskapsportalen Actum. Börja passet med att ha Actum redo på en skärm eller projektor som alla kan se, och välj fokusområdet "Försörjning och klimaträttvisa" på förstasidan.



FILM

Se på filmen om temat Försörjning och klimaträttvisa samt filmen om de globala målen. Filmerna handlar dels om fokusområdet Försörjning och klimaträttvisa, dels om hur vi bidrar till att nå de globala målen som kyrka.

VÄRDERINGSÖVNING: BAROMETERN

Lägg ut lappar på golvet med siffror från 1–6. Välj bland olika påståenden och låt deltagarna ta ställning till dem genom att ställa sig vid en siffra. 1 betyder att du inte alls håller med och 6 betyder att du absolut håller med. Be gärna deltagarna att dela med sig av sin motivering.

PÅSTÅENDEN:

- Det jag gör här påverkar människor på andra sidan jorden
- Det är för sent att göra någonting åt klimatförändringarna
- Kristna har ett extra stort ansvar för att världen ska bli bättre
- Det är politikernas ansvar att lösa klimatfrågan
- Det är allas ansvar att lösa klimatfrågan
- Alla länder har lika stort ansvar för att stoppa klimatförändringarna
- Det är de rika ländernas ansvar att arbeta med klimatfrågan
- Vi som bor i de rikare länderna måste ändra vår livsstil
- Politiska beslut krävs för en förändring i samhället
- Det är bra att klimatförändringarna gör det varmare i världen
- Klimatproblemen löser sig av sig själva när de fossila bränslena tar slut
- Vi kan klara oss utan fossil energi
- Klimatproblemen kan lösas med bättre teknik
- Det är en rättighet att kunna försörja sig
- Jag är beredd att betala mer för min mat om jag vet att bönderna får bättre betalt
- Jag är beredd att avstå från någonting för att andra ska kunna få det bättre
- Vi bör äta mindre kött i Sverige
- Om vi inte gör något åt klimatförändringarna kan de leda till konflikter
- Vi i Sverige har gjort tillräckligt för att stoppa den globala uppvärmningen
- Jämställdhet är en förutsättning för en hållbar värld
- Klimatkrisen är en fråga om mänskliga rättigheter
- Naturens rättigheter är lika viktiga som mänskliga rättigheter

DISKUSSIONSÖVNING



“Gud visar sig genom sin skapelse – i naturen, i djuren och i varje människa. Vi har ett uppdrag att vara verktyg för Guds vilja att den skapelsen ska leva och vara hel.”

(Ur workshopmaterialet Klimaträttvisa, Act Svenska kyrkan, 2021.)

Fråga: Hur kan vår konsumtion av energi och andra materiella resurser balanseras mot de behov som finns i de fattigaste samhällena, hos kommande generationer och övriga arter?

“Grundläggande trygghet, jämställdhet och klimaträttvisa är en förutsättning för en hållbar värld.”

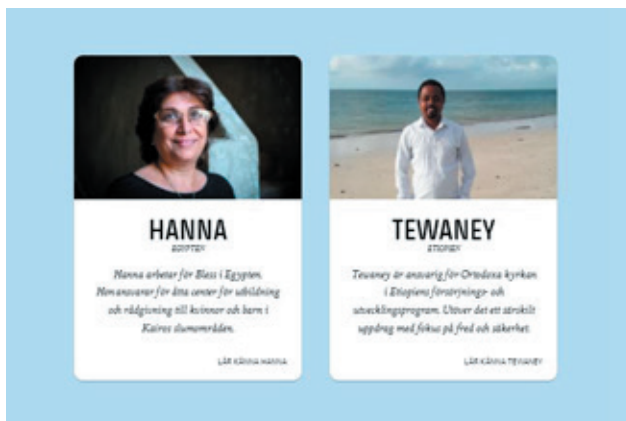
(Act Svenska kyrkan, 2022.)

Fråga: Hur kan vi som kyrka och församling vara en del av att bygga en hållbar värld? Tänk både i Sverige och internationellt.

SCENARIO/FRÅGA: Föreställ dig att du arbetar som lantbrukare. Du har gjort det hela ditt liv och dina föräldrar och förfäder gjorde det innan dig. Du känner jordarna och klimatet väl. Du vet när regnen kommer, när du ska så och skörda. Föreställ dig sedan att regnen inte kommer som de brukar. Klimatet blir varmare och ett år regnar det inte alls. Det blir en svår torka, åkrarnas grödor dör och skörden uteblir. Du och din familj har inte någon mat att äta eller någonting att tjäna pengar på. Ni har lite sparat som ni kan överleva på, men oron för framtiden växer. Tänk om det inte regnar nästa år heller... Vad skulle du göra i en sådan situation? Hur skulle du helst vilja ha hjälp? Vad skulle ditt sammanhang i kyrkan spela för roll tror du?



Foto: Maria Ölund/Ikon



FILM

Se på filmen om changemakern Tewaney från Etiopien. Filmen hittar du i kunskapsportalen Actum under fokusområdet Försörjning och klimaträttvisa. Om gruppen aldrig tidigare stött på begreppet ”changemaker” kan det vara en bra idé att göra en eller flera av övningarna på sidan 7 innan ni tittar på changemaker-filmerna.

DISKUSSIONSFRÅGOR TILL FILMerna

- Varför ska kyrkan arbeta med frågor som jordbruk och tillgången till mat och vatten?
- Tewaney arbetar med fokus på fred och säkerhet, men också med att utrota hungern. Hur hänger dessa arbetsområden ihop?
- Tewaney lyfter i sitt arbete vikten av ett samhälles motståndskraft. Hur stor motståndskraft har ditt eget samhälle i dagsläget och hur skulle man kunna öka den?

YTTERLIGARE FRÅGOR ATT DISKUTERA KRING:

- Vad inspirerar dig att göra skillnad i ditt sammanhang?
- Hur kan vi inspireras av Tewaney's engagemang?

BIBELTEXTER FÖR SAMTAL OM FÖRSÖRJNING OCH KLIMATRÄTTVISA

Nedan finns förslag på bibeltexter att samtala utifrån:

FÖRSTA MOSEBOKEN 2:5–15 MÄNNISKAN I EDENS TRÄDGÅRD

Vad säger bibeltexten om vårt ansvar för skapelsen?
Som enskilda personer, församling och kyrka?

JESAJA 58:6–14 RÄTT FASTA OCH SABBAT

Vilka uppoffringar är vi beredda att göra för andra människor? Är vi beredda att dela med oss av våra resurser till de som har mindre? Texten beskriver ett förtryck, hur ser det förtrycket ut idag? Vad kan vi göra för att skapa en rättvis värld?

JOHANNESEVANGELIET 6:5–13 MAT ÅT FEM TUSEN

Hur kan den här texten uppmuntra oss att dela med oss?

Är det något av bibelorden ovan eller någon annan berättelse i bibeln som inspirerar dig att göra skillnad i världen? Hur? Varför?



QUIZ

Gör quizet med frågor, som ni hittar längst ner på sidan för Försörjning och klimaträttvisa. Här kan ni testa era kunskaper och se vad ni hittills lärt er.

ENGAGEMANGSTIPS

Gå in på fliken Gör skillnad i kunskapsportalen. Där hittar ni en lista på engagemangstips på vad ni kan göra direkt eller planera för senare. Välj något från listan eller hitta på någonting själva att göra tillsammans.

AVSLUTNING

Avsluta gärna er träff med en andakt. Böner kan du hitta i kunskapsportalen Actum där ni antingen kan använda andras böner, ta del av böner som en changemaker har skrivit eller skriva en egen bön. Den kan ni också själva lägga upp på sidan, så att andra kan få se den.

Vill ni ha fler tips på upplägg, psalmer och böner för andakt på temat Försörjning och klimaträttvisa, så finns det i "Material för gudstjänst och andakt – Försörjning och klimaträttvisa".



"PANDEMIN, KLIMATET
OCH KRIGET ÄR VÅRA
STÖRSTA UTMANINGAR
FÖR ÖVERLEVNAD JUST
NU."

TEWANAY SEIFESELLASSIE

Changemaker Etiopien



ATT VARA EN CHANGEMAKER

I kunskapsportalen Actum får du möta changemakers från runt om i världen. De är personer som på olika sätt kämpar för en bättre värld. Om gruppen aldrig har stött på begreppet changemaker förut kan det vara en bra idé att lägga

lite tid med att jobba med begreppet innan ni sätter i gång med resten av materialet. Alla övningar nedan finns inlagda på diskussionssidan i kunskapsportalen Actum som enkelt kan visas på en skärm.

ÖVNING: VAD ÄR EN CHANGEMAKER?

Låt gruppen reflektera kring ord som kan beskriva en changemaker. Om gruppen har svårt att komma i gång kan du själv ge några förslag, till exempel: Modig, envis, vill förändra. Skriv upp orden på ett blädderblock eller en whiteboard tills ni är nöjda.

ÖVNING: TRE CHANGEMAKERS

Det finns många olika sätt att vara en changemaker på. Vi kan alla nämna stora namn som Martin Luther King Jr., Jesus eller Greta Thunberg. Men det finns många exempel på människor som skapar förändring.

Be deltagarna fundera i några minuter och sedan ge exempel på:

- En changemaker de känner till i världen (t.ex. Malala Yousafzai)
- En changemaker de känner till i Sverige (t.ex. Greta Thunberg)
- En changemaker de själva känner (t.ex. en vän eller släkting)

Gå laget runt och låt alla berätta om sina exempel och varför de tycker att personen är en changemaker.

ÖVNING: CHANGEMAKERMETODEN

Att skapa förändring kan kännas stort och svårt. Den här övningen är till för att hjälpa oss att tänka ut ett konkret sätt att göra det. Om du vill kan du använda diskussionssidan på kunskapsportalen Actum för den här övningen, där finns rutorna nedan färdigskrivna och kan enkelt visas på en skärm.

Dela upp gruppen i grupper om 3–4 personer i varje. Ge varje grupp ett blankt papper.

VAD?

Be grupperna att skriva ner ett världsproblem de vill lösa (exempelvis krig, hunger, våld mot flickor och kvinnor). Sedan ber du grupperna att skicka vidare sitt papper till gruppen till höger. Varje grupp ska nu ha en ny lapp med ett världsproblem.

VEM?

Be grupperna läsa på sitt nya papper. Fråga dem sedan vem de tror har makten och möjligheten att lösa det här problemet och be dem skriva ner det på pappret, under problemet. Det är viktigt att det är en konkret person, organisation eller företag, inte "alla invånare i Sverige" eller liknande. Det kan till exempel vara FN, USAs president eller ett företag som producerar vapen. Be sedan grupperna att återigen skicka vidare sin lapp till höger. Varje grupp ska nu ha en ny lapp med ett världsproblem och någon eller något som har möjlighet att lösa problemet.

VARFÖR?

Be grupperna läsa på sitt nya papper. Fråga dem sedan vilka argument de tror skulle behövas för att den här personen, organisationen eller företaget skulle vilja lösa världsproblemet de har på sitt papper. Om det är ett företag kanske det krävs ekonomiska argument, och om det är en politiker kanske argument om att många av hans väljare vill detta. Be dem skriva ner tre argument som skulle övertyga dem och att sedan skicka vidare sitt papper till höger. Varje grupp ska nu ha ett papper med ett världsproblem, någon eller något som kan lösa problemet, och tre argument.

HUR?

Be grupperna läsa på sitt papper. Be dem sedan att planera hur de ska framföra sina argument till personen, organisationen eller företaget. Ni kan välja att hålla er till realistiska scenarier eller låtsas att ni har en obegränsad budget. Vill gruppen starta en namninsamling, en bojkott av något eller köpa reklamtid på TV och använda sig av en influencer som framför budskapet? Bara fantasin sätter gränser! Be sedan varje grupp redovisa sina problem, mottagare, argument och sin kampanj.